

**Duurzame menselijke ontwikkeling in Afrika:
een kantelmoment voor klassieke hulpprogramma's?
Multidimensionale acties**

&

**Massale 'Circulaire Migratie'
voor de brede hoger opgeleide Afrikaanse middenklasse**

Ultiem doel

'Afrika trekt zichzelf bij de haren uit het moeras'

'Afrika de nieuwe fabriek van de wereld'?

Samenvatting

Een nieuwe, brede, hoger opgeleide Afrikaanse middenklasse, mondiale economische waardeketens, hogere loonkosten in China en de digitalisering van de industrie: ziedaar enkele elementen die de industrialisering van Afrika én het verdienvermogen van haar burgers kunnen aanjagen. Aanhoudende doemberichten over Afrika verstrekt door goedmenende NGO's en versterkt door de media beletten echter dat zowel Westerse als de eigen Afrikaanse potentiële investeerders de kansen benutten om Afrika te industrialiseren.

Wanneer het Westen, in plaats van 'te helpen', per jaar enkele tienduizenden jonge Afrikaanse hoger opgeleiden de kans zou geven om een jaartje bij ons te komen 'werken' - niet 'studeren'- dan is de kans reëel dat zij - niet wij - Afrika bij de haren uit het moeras trekken.

Zeker indien ook nog in Afrika deze circulaire migratie versterkt wordt door multidimensionale acties:

- bestaande ondernemers inspireren tot meer 'Innoveren & Internationaliseren';
- ouders inzichten meegeven waarom meer 'Wetenschap & Techniek' een toekomst verzekert voor hun kinderen;
- de Afrikaanse kapitalistische elite voorhouden dat kapitalen 'geïnvesteerd' in Afrikaanse infrastructures meer opbrengen dan 'geparkeerd' in belastingparadijzen.

Karel UYTENDAELE

+32 495 24 07 93 - karel.uytendaele@pandora.be

www.migrationcirculaire.be - **Relancer durablement l'économie africaine**

Fundamentele veranderingen op vele domeinen: een kantelmoment voor klassieke hulpprogramma's?

"Wakker worden in een nieuwe wereld"

- ✓ **Het Afrikaans demografisch dividend.** Een bestaande, belangrijke hoger opgeleide Afrikaanse middenklasse geïnteresseerd om zich de normen, waarden en ...het consumptiegedrag van het Westen eigen te maken.
- ✓ **De 'Dubai-commercanten'.** Een bestaande Afrikaanse kapitalistische elite op zoek naar ideeën en contacten om te investeren in een productieve economie in Afrika (bij gebrek aan rendement van hun kapitalen geparkeerd in belastingparadijzen). Het totaal van de Afrikaanse privékapitalen geparkeerd in belastingparadijzen overtreft de totale overheidsschuld van alle Afrikaanse overheden.
- ✓ **Geen Westerse financiële spitstechnologie in Afrika.** Afrikaanse overheden zijn gespaard gebleven van de schuldenberg gecreëerd door het uiteenspatten van de zeepbellen van de Westerse financiële spitstechnologieën.
- ✓ **Afrika, vruchtbare voedingsbodem voor de ganse planeet** door de sociale promotie (de professionalisering) van de kleinschalige landbouwer en de integratie in internationale waardeketens.
- ✓ **De derde industriële revolutie:**
 - **Mondiale waardeketens.** Dankzij **de participatie in regionale en mondiale waardeketens** is het voor Afrikaanse kmo's gemakkelijker om te profiteren van de globalisering. Het is niet langer nodig om een hele industrie op te zetten (zie **'Aansluiting op mondiale waardeketens biedt Nederlandse economie legio kansen'**)
 - **Verhoogde Chinese lonen.** Bepaalde maakindustrieën keren uit China terug naar het Westen of ... naar Afrika. Zie 'Vranckx-in-niemandersland' (Canvas 23 april 2014, doorspoelen tot min 44:40): **"Een paar duizend Ethiopiërs maken in Addis-Abeba in een Chinese schoenenfabriek per dag 5.000 paar schoenen"**.
- ✓ **Dit 'andere' - hoopgevend - Afrika is weinig of niet bekend** bij de Westerse ondernemers en beleidsvoerders. Het Westen wil Afrika blijven 'helpen'. Intussen investeren Chinezen, Brazilianen, Indiërs, Z- Koreanen, ... Turken(!) in Afrika. Zij creëren er verdienvermogen bij de bevolking en doen er 'zaken'.

- ✓ **De Millenniumdoelstellingen** en andere goedbedoelde 'Bono' en 'Bill & Melinda' initiatieven hebben in Afrika de verkeerde verwachting gecreëerd dat het niet nodig was dat Afrika moest leren om 'zichzelf bij de haren uit het moeras te trekken' (Zuid-Koreanen, Taiwanesezen, Vietnamezen, Maleisiërs, ... hebben het hen voorgedaan).
- ✓ **Zonder industrialisering van Afrika** (verdienvermogen van de bevolking) **geen 'armoedebestrijding'**, 'verbetering gezondheid', 'gender-gelijkheid', 'bewustzijn en remediering klimaatsverandering', 'vredesopbouw', 'democratie', **geen 'conflictbestrijding'**, ...
- ✓ **Gedeelde waarde creëren:** meer Westerse ondernemingen beseffen dat hun voortbestaan afhangt van de omgeving waarin zij zaken doen én van de kansen geboden door de 'basis van de piramide' (MVO 2.0 – M. Porter, MIT)
- ✓ Het Westen heeft alle belang bij de industrialisering van Afrika: koopkracht EU nicheproducten, indijking illegale immigratie, ...
- ✓ Opdat "veranderingen op vele domeinen en op fundamentele wijze" effect zouden ressorteren zijn transversale/**multidimensionale acties én is kritische massa** nodig. (België is te klein om zonder samenwerking met andere landen echt effect te ressorteren).

Obstakels voor de industrialisering van Afrika

1. Een schrijnend tekort aan
 - Afrikaanse hoger opgeleiden met ervaring met de 'Normen & Waarden' gehanteerd door formele Westerse open concurrentiële ondernemingen;
 - Afrikaanse technici en ingenieurs; tegenover een overaanbod aan juristen, managers, sociologen, journalisten, ...ICT-ers;
 - Afrikaanse 'wereldburgers' die kunnen en willen samenwerken met partners uit andere culturen en andere continenten.
2. Een gebrek aan Westers *Foreign Direct Investment* in Afrika. De media en de NGO's blijven hameren op het 'miserabele' Afrika en maken zelden (nooit) melding van dat andere 'hoopgevende' Afrika. Vandaar de reactie van Westerse ondernemers: "Er zal nooit koopkracht zijn voor 'mijn' producten; geen probleem om die arme drommels te helpen, ik geef geld aan de NGO's, ik koop fair-trade".
3. Een gebrek aan innoverende ideeën en internationale contacten t.b.v. de Afrikaanse kapitalistische elite bereid om te investeren in een productieve economie (*au delà des jus de fruits*).

Multidimensionale remedies - uit welbegrepen wederzijds N/Z eigenbelang - ter bevordering van de industrialisering van Afrika, die in 'post-aid' programma's van Westerse ODA's (Official Development Assistance) kunnen opgenomen worden als 'facilitator' van de endogene ontwikkeling van Afrika ...

Obstakel 1: het gebrek aan ervaring van Afrikaanse hoger opgeleiden van het werken in en het beheer van 'formele' internationale ondernemingen

Remedie 1

- **Massale 'Circulaire Migratie' voor jonge hoger opgeleide Afrikaanse afgestudeerden en kaderleden:** na afstuderen in hun moederland – op hun kosten – gaan zij gedurende één of twee jaar 'werken' – niet 'studeren' - in een formele Westerse onderneming. Zij keren terug met ervaringen 'formele' onderneming, innoverende ideeën en internationale contacten. Dit is weggelegd voor 'vele' hoger opgeleide Afrikaanse jongeren, 'studeren' niet.

Obstakel 2: het tekort aan Afrikaanse technici en ingenieurs

Remedie 2

- **'Train the trainer sessies'** sponsoren in verschillende Afrikaanse landen: de Vlaamse ervaring '**Een toekomst voor onze kinderen**' ter plaatse aan de Afrikaanse werkelijkheid aanpassen om die nadien door de Afrikaanse 'trainees' massaal te laten uitdragen in alle steden van het land. Dit tijdens ouderavonden en pedagogische studiedagen die ouders en leerkrachten een hoopgevend perspectief bieden over Wetenschap & Techniek in een gemonialiseerde maatschappij.
- **Ouders en leraren uitnodigen op 'Café's de l'entrepreneur'?** – waar de zeldzame Afrikaanse 'productieve' ondernemers die succesvol 'Innoveren & Internationaliseren' potentiële industriële ondernemers aansporen om hun voorbeeld te volgen (*'Osez partager votre rêve avec des partenaires'*) en **de competenties beschrijven** die zij nodig hebben (**W&T, wereldburgerschap**). (zie ook 'Remedie 3')
- **De creatie van Regionale Technologische Centra die open staan voor 'alle' onderwijsinstellingen van een bepaalde regio:** Belgische (Waalse) expertise aanbieden voor de oprichting van RTC's in Afrikaanse landen.

Obstakel 3: het gebrek aan endogene Afrikaanse ondernemingen die 'Innoveren' en 'Internationaliseren'

Remedie 3

- De massale organisatie van '**Café's de l'entrepreneur**' – waar de zeldzame Afrikaanse 'productieve' ondernemers die succesvol 'Innoveren' en 'Internationaliseren' **potentiële industriële ondernemers aansporen om hun voorbeeld te volgen** en de competenties beschrijven die zij nodig hebben (**W&T, wereldburgerschap**) (zie hoger, 'Remedie 2')

- De **Afrikaanse kapitalistische elite** 'op zoek naar interessante investeringen' in contact brengen met de 'Circulaire Migranten' die terugkeren naar hun thuisland met innoverende ideeën en internationale contacten.

Obstakel 4: de 'homeopathische' maatregelen (België is te klein)

Remedie 4

- Samenwerking met ODA's van alle Westerse landen (*Een dynamische economie wordt getrokken door miljoenen mensen die in staat zijn om massa's nieuwe producten en diensten uit te vinden of te verbeteren en die op wereldmarkten te introduceren. (Mass Flourishing: How Grassroots Innovation Created Jobs, Challenge, and Change - Edmund Phelps, Nobelprijswinnaar)*)

Verwacht resultaat van deze 'multidimensionale' acties

(ouders, leraren, Westerse en Afrikaanse ondernemers, de Afrikaanse kapitalistische elite, 'alle' Westerse ODA's)

Een verhoogde attractiviteit van Afrika voor investeringen van zowel Afrikaanse als Westerse ondernemingen in Afrika. Zij sturen op hun beurt een zelfversterkende positieve kringloop aan van Afrikaanse duurzame, inclusieve menselijke ontwikkeling.